

namen pospeševati se je v imenovanem zboru naložilo podpisnemu odboru.

Vabimo toraj uljudno vse častite delničarje, naj pošljejo najpozneje do 22. maja t. l. svoje delnice brez kuponov enemu izmed podpisanih, ki jih bode precej vložil pri blagajnici banke, legitimacijski list pa potem poslal dotičnemu delničarju.

Delničarji, katerim ne bode mogoče, se osobno udeležiti glavnega zbora 29. maja, naj blagovolijo pooblastilo, ki je natisneno na hrbtu legitimacijskega lista, podpisati in ga brž zopet nam poslati, tako, da je zadnji čas do 28. maja t. m. vse to v redu.

Poleg tega pa prosimo tudi uljudno častite delničarje, naj blagovolijo naznaniti nam svoje mnenje o tem, kateri možje naj bi se postavili za kandidate pri gori omenjenih volitvah.

Gledé na nasvete, po tej poti sprejete, bomo pri končnem skupnem dogovoru posredovali, da se zaupni možje v glavnem zboru banke „Slovenije“ v opravični svet izvolijo.

V Ljubljani 12. maja 1873.

Dr. K. Bleiweis, primarij dež. bolnišnice.

Dr. E. H. Costa, advokat in dež. odbornik.

Josip Kušar, posestnik in trgovec.

Miha Pakič, posestnik in trgovec.

Franjo Ravnikar, blagajnik dež. blagajnice.

F. X. Souvan, posestnik.

Ivan Vilhar, posestnik.

Gospodarske stvari.

Štajarski kopuni kot izvozno blago.

I.

Kakor česka dežela po svojih fazanih, slovi štajarska po svojih kopunih že tudi v tujih deželah. Pri vsem tem pa naši gospodarji vender še vse premalo gledajo na to panogo kmetijstva, ki bi pri sedajnih trgovinskih pripomočkih lahko še bolj se povzdignila. — Od početka decembra tje do marcija najdeš kopunovo pečenko na jedilniku vsake nekaj bolj odlične gostilnice; ni je svetkovine ne veselice po Štajarskem, da bi dobro pitani kopun kot imenitna pečenka na mizo ne prišel. Tudi menj premožni čislajo izvrstni domači prirodek, ki si ga vsaj ob praznikih privoščijo; kdor koli pa dobrega prijatelja v daljnih krajih ima mu pošlje o Božiču par lepo pitanih kopunov za božičnico. Tako gredó po zimi naši kopuni na Avstrijsko, Nemško, v Italijo in celo na Francosko dalječ okrog. Statistiški popis kaže, da je leta 1869 — 1873 samo na Francosko se poslalo 6000 kopunov iz Štajarskega in Kranjskega.

Koliko bi se tega blaga o pravem času še le spečalo, ko bi ga dovolj dobiti bilo! Pa ravno v zimskem času in ob praznikih ga je tako težko

dobiti, da se gostilničarji in drugi kupei trgajo za dobro pitane kopune, za katere se tačas povsod poprašuje. Naj povem samo eden primer, koliko bi se tega blaga dalo v dober denar spraviti. Preteklo zimo sem podaril kupčijem prijatelju v Genovi 2 para lepo rejenih kopunov; kmalu potem me vpraša omenjeni gospod, ali bi mu ne mogel vsak teden 24—30 takih kopunov v prodajo poslati? Naročilo odstopim tukajšnemu kuretninarju, ki pa pri vsej skrbi ni mogel več ko enkrat postreči naročniku. Cena te kuretine je lansko leto precej visoka bila, in vendar se ni sedaj navadno pitanje kopunov splačalo, ker je žito predrago. Kmeti sicer ne stane drago, če redi kopune, ker živijo ob mrčesih, rastlinah in njih semenu; treba je pa za pitanje koruze, da so odebelijo in prav okusni postanejo. Če umna in pridna gospodinja umé razne mekine in druge odpadke kopunom v hrano porabiti, si lahko lepega denarja prigospodari. — Vendar pa v sedanjih razmerah še misliti ni na to, da bi se izvažanje kopunov zdatno povzdignilo; popred je treba skrbeti, da se bo reja kopunov povzdignila, potem se bo po njih tudi bolj popraševalo. To se le zgoditi zamore, če se bo kakor n. pr. na Francoskem reja kuretine v večji meri vpeljala. Tako bi zakladalci (liferanti) mogli prevzeti večja naročila, ter bi tudi kmetice lahko prodale, kar so priredile.

Za rana pišeta in posebno kopune bi naše gospodinjje lepega denarja skupile, ko bi umele ali se podučile, kako dobiti potrebne poklaje po ceni. To bi jih v nemalo, kuretninske reje marljivo se poprijeti, bi pa tudi gospodarstvu se odprli novi in lepi prihodki. — Kako dobiti kuretini primerne klaje prav po ceni, povemo prihodnjič; želimo pa, da že to, kar smo dozdaj povedali, naše slovenske gospodinjje čujejo ali berejo.

Opomba gospodarjem,

ki hočejo iti na Dunaj razstave gledat.

Ni dvomiti, da bi kmetijstvu na korist bilo, če bi se, kolikor le mogoče, gospodarjev kmetijskega stanú k razstavi podalo, da vidijo prelepih kmetijskih pridelkov ter spoznajo kraje in ljudi, kder jih je dobiti. Posebno koristno bi še kmetovalcem bilo viditi, kako da se polje z različnimi mašinami ali stroji in drugim orodjem obdeluje, kar bodo poskušnje na polju pokazale.

Vpraša se le, kedaj da je najboljši čas za gospodarje iti k razstavi. Ta mesec sploh ni svetovati nobenemu, kajti še tudi kmetijske stvari niso v redu. Tako n. pr. poroča „Zagr. gosp. list.“ po „Obzoru“, da so brezozirni Magjari hrvaško — slavonske razstavljalce morebiti za mesec dni izrinoli iz prostorov, ki so jim odkazani bili. — Nekatere v kmetijstvo spadajoče stvari se bodo vidile ves čas do konca oktobra t. l.,

druge le malo časa, in tu sem spadajo ravno stvari, ki so za gospodarje najvažnejše, namreč razstava živihe in poskušnje s kmetijskim orodjem. Treba toraj za pot takošen čas odločiti, da se vidi, po posebnem namenu kmetovalca eno kakor drugo. V ta namen si naj gospodarji zapomnijo naslednje:

Goveda, ovce, koze, svinje, osli in mule bodo v razstavi od 31. majnika do 9. junija (roznika), konji pa bodo še le na jesen od 18. do 27. septembra razstavljeni. V tem času bode, morebiti največje, ki ga je svet vidil, tekovanje s konji ali jezdarjenje za stavo, pri katerem se bodo poskušale najbolj sloveče konjarice svetá za nagrade, med katerimi je največja 15.000 gld. Isti čas od 18. do 27. septbr. je odločen tudi za razstavljenje perutnine (kureline), psov, maček in rib. —

Divjačina živa in postreljana kakor tudi vse, kar spada v mlekarstvo, bode razstavljeno od 4.—6. okt. Važno za kmetovalce je viditi poskušnje s kmetijskimi stroji, s katerimi se bo delalo, kakor bo vsled vremena zemljišče pripravno, od 23. junija do 30. julija. — O predvstvu z razpostavljenim orodjem bodo razgovori 18. 19. 20. avgusta.

Vsi ti poskusi se bodo godili na grajščini Leopoldsdorf, 4 milje od Dunaja na moravskem polju, in na grajščini Gutenhof, 2 milji od Dunaja. — Ker ne morejo kmetovalci večkrat k razstavi iti, in tudi ne dolgo časa na Dunaju ostati, si naj po tem naznanilu čas izberó, v katerem bo vidil, kar je vsakemu viditi koristno, in kedar more od doma.

Za ljudi, ki ne zmorejo veliko denarja za stanovanje, je vodstvo razstavno najelo velik mlin blizu razstave, v katerem lahko več kot 1000 ljudi prenočišča najde. Večje spavnice imajo po 50, manjše po 8—10 postelj. V manjših se plača za noč 70 kr., v večjih pa po 50 kr.; vzeti se pa mora postelj najmanj za 7 dni. Za stanovanje v tej hiši se je treba pri vodstvu razstave pismeno oglasiti ter povedati, koliko postelj boče imeti in za koliko časa.

Dopisi.

V Konjicah, 11. maja. — Dnes teden je sv. Florjan tako iz vedrice vlivaj, da se človeku ni poljubilo izpod strehe iti. Ali vkljub grdemu vremenu se je pri zboru našega kat. pol. društva toliko kmetov, domačih in ptujih sešlo, da smo se jim morali po pravici čuditi. Naj mi še kdo reče, da kmetje za takóšna društva ne marajo! Imeli smo lepo priložnost se pogovoriti, kako bode, kadar nove volitve pridejo? Kmetje so nevoljni vednih volitev, vendar nekaj dobrega so te goste volitve le imele. Kmetje se začenjajo vpraševati: kaj je, da moramo vedno voliti? In to vprašanje

jih polagoma pelje k spoznanju, da bi pri nas marsikaj drugače biti moralo, kakor je. Pred vsem je pa to veselo, da se kmetje začenjajo na svoje noge staviti ter nočejo biti več metle, s katerimi bi „purgarji“ pometali. To je posebno v Konjicah in okolici očevidno. Dve občini, ki ste se pred 8 leti bile s trško združile, ste že prosile dež. odbor razdruženja, ker „kmet in purgar ne gresta pod en klobuk“. Trška občina se je temu razdruženju več let ustavljala, ali zdaj je začejala spoznavati, da „prisiljena reč nobena ni dobra“, toraj tudi posiljeno združenje nekdanj samostalnih občin ne. Da bi to le tudi deželni poslanci spoznali! Ob prihodnjih volitvah dobimo brez dvombe več narodnih volilnih mož, kakor predlanskem. Kmetje le pogumno!

Kar novo postavo zadeva, po kateri bi se imela bernja ali kolektura na denar prevreči, so vsi iz osmih far pri društvu zbrani kmetje soglasno izrekli, da bi rajši mošt in zrnje davali, kakor jo pa odkupili. „Bilo bi boljše za nas“, so rekli kmetje, „in za gospode“. Kako je neki to, da pri tej odvezi glas enega samega, ki hoče plačati, več premore, kakor glas 50 drugih, ki hočejo še v „naturi“ (mošt ali zrnje) odrajtovati? Je res uganjka.

Iz Makol, 6. maja. (Šolske nadloge.) — Naš šolski oglednik menda ne pomisli, da je na se vzel dolžnosti starišev in njih otrok, njih v šolski zadevi zastopati. Prepričati se o šolskem uku in o rednem obiskovanji šole, je našemu šolskemu ogledniku najmanja skrb. Zadovoljen častljivo ime šolskega oglednika nositi, misli, da so s tem njegove dolžnosti opravljene.

S tem šolskega oglednika k zvestemu izvrševanju njegovih dolžnosti resno opominjamo; če pa svojemu poslu ni kos*), naj rajši tako skrb odloži, ker bi si skoz nemarnost v svojih vestnih dolžnostih sodbo staršev in njih otrok nakladal.

V imenu več Makolčanov prijatelj šole.

Iz Lembaha. V sredo, 7. maja so prišli spodje bogoslovci iz mariborskega semenišča na našo prijazno Slovensko goro ter imeli tukaj vpričo obilne množice pobožnega ljudstva slovesno sveto mešo in pridigo k časti matere božje, kraljice majnika, potem je bil majski izlet in obed pod milim nebom na šentpavelski pristavi v Limbušu. Čuli smo sopet enkrat mile glasove ubranega slovenskega petja in se nekako otožnega srca spominjali preteklih let, ko so se v Mariboru in okolici pogosto vršile narodne veselice z lepim petjem, a poslednja leta je liberalni, nemškutarski mraz vse lepe cvetlice narodnega življenja poparil. Le pri dijakih in gg. bogoslovcih še ima slovenski slavček tihega zavetja, iz katerega včasih mile pesmice glas zaslišimo.

*) Taka se zvečema po vsod godi, česar pa niso toliko ljudje krivi, marveč postava, ki tirja od priprostitih ljudi, kar le dobro izučeni in veljavni storiti zamorejo.